

ฉบับที่ 15 เดือน พฤษภาคม - สิงหาคม 2550

ที่ปรึกษา

คุณสมพงษ์ จรุงกิตติวงศ์

คุณอมรารักษ์ จรุงกิตติวงศ์

บรรณาธิการ

คุณสมภพ จินดารุ่งเรืองกุล

กองบรรณาธิการ

คุณสมชาย มงคลรัตนศิริ

คุณสรวิญญา มงคลรัตนศิริ

คุณสุมาลี ศรีอำนวยไชย

คุณพัชราภรณ์ วรรณสินธุ์

คุณจิราภรณ์ บุญมาก

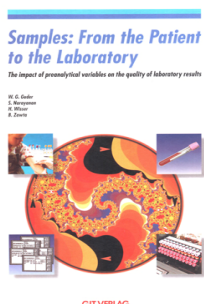
คุณสุวรรณี นพรัตน์

คุณสุรเชษฐ์ กิ่งสีดำ

กล่าวทักทาย

สวัสดีครับ **Vacuette News** ฉบับที่ 15 บริษัทฯ มีความตั้งใจที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทางห้องปฏิบัติการ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางานและคุณภาพในห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ สำหรับเนื้อหา **Vacuette News** ประกอบด้วย

ข้อควรพิจารณาเมื่อส่งตรวจที่เป็นซีรัม
หรือพลาสมา มีลักษณะเช่น

หากท่านใดมีข้อสงสัยหรืออยากให้ทางกองบรรณาธิการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการของท่าน สามารถเสนอแนะมาได้ หากบทความของท่านได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เราจะมีรางวัลสมนาคุณให้กับท่านและจะได้นำบทความมาจัดพิมพ์หรือจัดทำลงในฉบับถัดไป

บรรณาธิการ

ผู้พิมพ์: บริษัท กรุงเทพ อินเตอร์ โปรดักส์ จำกัด 146, 148 ซอยรามอินทรา 52/1 ถนนรามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ โทร. 0-2948-6906-8 โทรสาร 0-2948-6909

WebSite : www.b-i-p.co.th ,

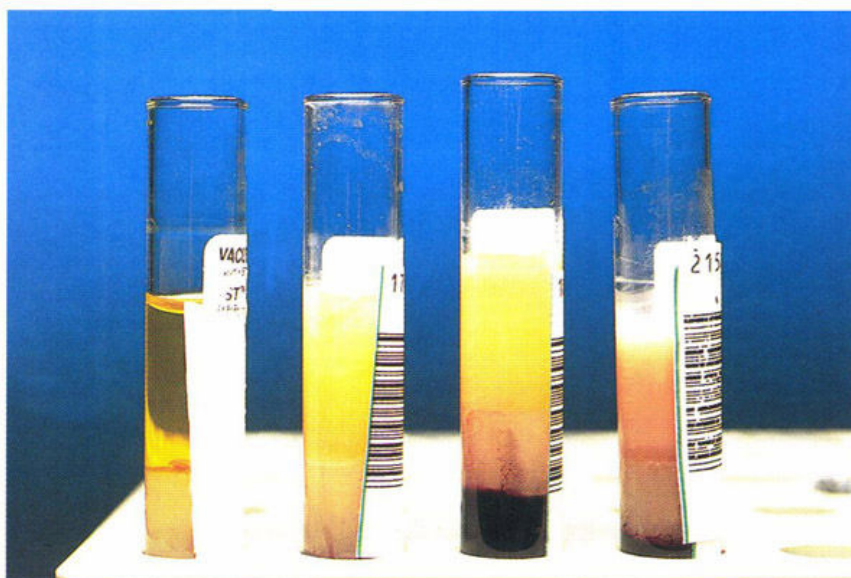
Email : info@b-i-p.co.th

สิ่งส่งตรวจที่มีลักษณะขุ่น จะนำมาใช้ในการตรวจได้หรือไม่

สิ่งส่งตรวจที่มีไลโปติดสูง

บางครั้งเราอาจพบสิ่งส่งตรวจที่เป็นพลาสมาและ ซีรัม มีลักษณะขุ่นแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปริมาณของไลโปโปรตีนที่มีอยู่ในสิ่งส่งตรวจนั้น (รูปที่ 1 แสดงลักษณะความขุ่นของสิ่งส่งตรวจในระดับที่แตกต่างกัน) และเกือบทุกรายที่พบ มีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของความเข้มข้นของไตรกลีเซอไรด์ นอกจากระดับของความขุ่นที่ขึ้นอยู่กับปริมาณของไตรกลีเซอไรด์แล้วยังขึ้นอยู่กับ แมคโครโมเลกุลาร์ สปีชีส์ ของ ไลโปโปรตีนด้วย ดังนั้นสิ่งส่งตรวจที่มีความขุ่นจึงเรียกว่า ไลพีมิก (lipemic)

Fig. 1
Plasma samples with
different degrees of
turbidity

ความสำคัญของการวินิจฉัยความขุ่นของสิ่งส่งตรวจ

เนื่องจากสิ่งส่งตรวจโดยปกติแล้วจะไม่มีลักษณะขุ่นที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน เว้นแต่ผู้ป่วยเพิ่งจะกินอาหารที่มีไขมันสูงมา ความขุ่นของสิ่งส่งตรวจมีผลต่อการตรวจวินิจฉัย จึงควรมีการประเมินและรายงานลงในผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วย ผลการตรวจอาจพบว่ามี ปริมาณไตรกลีเซอไรด์ในเลือดสูง (Hypertriglyceridemia) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของ ไคโลไมครอน (Chylomicrons) หรืออาจพบ VLDL หรืออาจพบทั้งสองอย่าง ดังที่ระบุไว้ในตำราว่า กรณีเหล่านี้เราสังเกตได้จากการที่มีไลโปโปรตีน ลอยอยู่ภายหลังการปั่นเหวี่ยงและเก็บสิ่งส่งตรวจไว้ ข้อแตกต่างของสิ่งส่งตรวจที่เป็นไคโลไมครอน คือจะมีชั้นเหมือนครีมลอยอยู่ด้านบนของสิ่งส่งตรวจภายหลังจากการปั่นเหวี่ยงแล้วเก็บไว้ในตู้เย็นนานอย่างน้อย 12 ชั่วโมง หากเป็นสิ่งส่งตรวจที่มีความขุ่นเป็นเนื้อเดียวกันไม่แยกชั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากมีความเข้มข้นของ VLDL สูง

ความขุ่นของสิ่งส่งตรวจที่มีผลมาจากความเข้มข้นของไตรกลีเซอไรด์สูง ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของไลโปโปรตีน ไคโลไมครอนมีผลให้เกิดการหักเหของแสงได้แม้ว่าในสิ่งส่งตรวจนั้นจะมี ไตรกลีเซอไรด์ ต่ำกว่า 300 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร อย่างไรก็ตาม ไลโปโปรตีนที่มีความหนาแน่นปานกลางจะไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าแม้ว่าค่าความเข้มข้นของไตรกลีเซอไรด์จะสูงถึง 800 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร หรือสูงกว่านั้น ความขุ่นของสิ่งส่งตรวจที่เปลี่ยนแปลงสังเกตได้จาก VLDL ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดและส่วนประกอบของ VLDL

ความสำคัญของความขุ่นสิ่งส่งตรวจในแง่ของปัจจัยที่รบกวนการตรวจวิเคราะห์

เนื่องจากการตรวจพบระดับของ Hyperlipidemia มีผลเกี่ยวข้องกับการตรวจวินิจฉัย ดังนั้นการรบกวนผลการตรวจวิเคราะห์ที่เกิดจากไลโปโปรตีน ในการตรวจหาไลปิด และส่วนประกอบอื่นของเลือด จึงถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตรวจวิเคราะห์ หากเป็นไปได้ควรหลีกเลี่ยงเป็นอย่างยิ่ง

กลไกที่ทำให้เกิดการรบกวนต่อการตรวจวิเคราะห์เลือด

กลไกต่อไปนี้พบว่าเป็นสาเหตุทำให้เกิดผลการตรวจวิเคราะห์ได้ค่าที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง

- **สิ่งส่งตรวจไม่เป็นเนื้อเดียวกัน (Inhomogeneity)**

ไลโปโปรตีนที่มีไตรกลีเซอไรด์สูงจะลอยอยู่ด้านบนของตัวอย่างซีรัม/พลาสมา ในการปั่นเหวี่ยงและเก็บรักษาส่งตรวจ เมื่อนำตัวอย่างซีรัม/พลาสมา ที่ปั่นเหวี่ยงแล้วนั้นมาวิเคราะห์ โดยไม่มีการผสม ให้เข้ากันดีเสียก่อน จะทำให้ไตรกลีเซอไรด์ และส่วนประกอบอื่นๆ ในตัวอย่างเลือดไม่ผสมอยู่เป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้สัดส่วนความเข้มข้นสูงของ ไขมันอยู่ชั้นบน เป็นสาเหตุให้เกิดการรบกวนการตรวจวิเคราะห์อื่นๆ เช่น การตรวจหา Total Protein ในทางกลับกัน ไขมันอาจไปแทนที่น้ำในชั้นบนของตัวอย่างเลือดจนเป็นสาเหตุทำให้สารประกอบที่ละลายในน้ำเช่นอิเล็กโทรไลต์ และเมตาโบไลต์มีค่าต่ำกว่าปกติ

- **การแทนที่น้ำ (Water Displacement)**

การแทนที่น้ำ ก็เป็นสาเหตุทำให้ความเข้มข้นของ โซเดียม และ โพแทสเซียมสูงขึ้น ซึ่งพบในวิธีการตรวจวิเคราะห์ด้วย Ion-Selective Electrode เปรียบเทียบกับวิธีการวิเคราะห์ด้วย Flame Photometry แต่ในบางกรณี ไลปิดอาจเข้าไปแทนที่น้ำได้สูงถึง 10% ของปริมาณน้ำที่มีอยู่ในสิ่งส่งตรวจที่เป็นซีรัม หรือพลาสมา

- **ผลการรบกวนการตรวจวิเคราะห์เนื่องมาจากความขุ่นของสิ่งส่งตรวจ**

ความขุ่นของสิ่งส่งตรวจซีรัม/พลาสมา ย่อมมีผลกระทบต่อวิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธี Photometric ในเกือบทุกช่วงความยาวคลื่นแสงที่ใช้ ทำให้การดูดกลืนแสงแตกต่างกันไปตามระดับของ ไตรกลีเซอไรด์ที่มีอยู่ในสิ่งส่งตรวจนั้น ดังรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่าปริมาณของไตรกลีเซอไรด์ในสิ่งส่งตรวจ ที่สูงขึ้นทำให้ผลการตรวจวิเคราะห์ได้ค่าที่ผิดพลาดแตกต่างกันไป

Effects of lipemia

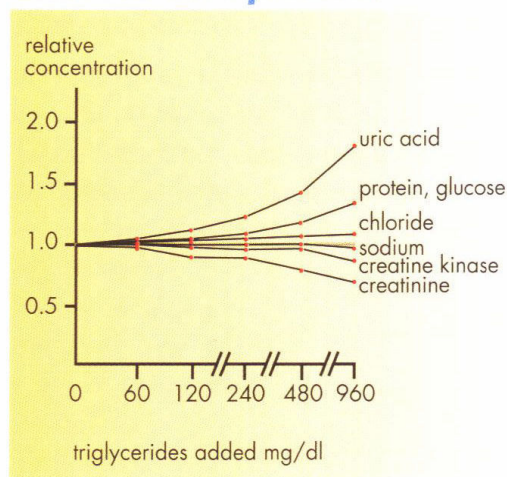

Fig. 2
Method – dependent
interference of various
analyte determinations
by increased
triglycerides

● ผลการรบกวนการตรวจวิเคราะห์เนื่องมาจาก กลไกทางด้าน ฟิสิกส์ เคมีคอล (Physicochemical)

เนื่องจากไลโปโปรตีน ในตัวอย่างตรวจอาจเป็นส่วนหนึ่งของสารประกอบประเภท ไลโปฟิลิก ดังนั้น ไลโปโปรตีนจึงมีผลรบกวนต่อการเกิดปฏิกิริยาของ แอนติบอดี ในวิธีการตรวจวิเคราะห์บางชนิด เช่น กระบวนการตรวจวิเคราะห์ด้วยวิธี อิเล็กโตรโฟรีซิส และวิธี โครมาโตกราฟี ซึ่งจะให้การวิเคราะห์ที่ผิดพลาดจากปริมาณของ ไลโปโปรตีนที่สูงผิดปกติได้

การวินิจฉัย และจัดการแก้ไขผลการรบกวนการตรวจวิเคราะห์อันเนื่องมาจากความขุ่นของสิ่งส่งตรวจ

ปกติระดับความขุ่นของสิ่งส่งตรวจสามารถจำแนกได้ง่ายๆ ด้วยตาเปล่า หรืออาจจะวัดด้วยเครื่องวิเคราะห์ความขุ่นอัตโนมัติซึ่งเป็นการวัดด้วยคลื่นแสงที่จำเพาะค่าหนึ่ง ระดับของการรบกวนจากไลโปติดของสิ่งส่งตรวจในแต่ละวิธีวิเคราะห์ สามารถวัดออกมาเป็นปริมาณได้โดยเติมตัวอย่างสิ่งส่งตรวจจากผู้ป่วยที่มีไลโปติดในเลือดสูงปริมาณต่าง ๆ กัน ลงไปในตัวอย่างสิ่งส่งตรวจที่ใส แล้วนำไปตรวจวิเคราะห์ความเข้มข้นของสิ่งส่งตรวจทั้งสอง เมื่อได้ค่าซึ่งแตกต่างกัน แสดงว่าเกิดจากกลไกอันใดอันหนึ่งที่กล่าวในข้างต้น นอกจากนี้ เราสามารถแยกไตรกลีเซอไรด์ออกจากสิ่งส่งตรวจด้วยการปั่นเหวี่ยงด้วยความเร็วสูง หรือทำให้เกิดการตกตะกอน แล้วแยกไตรกลีเซอไรด์ออกไปเพื่อทำให้สิ่งส่งตรวจนั้นใส แล้วจึงนำมาตรวจวิเคราะห์อีกครั้ง

ในบางกรณีอาจจะต้องมีการเปลี่ยนวิธีการตรวจวิเคราะห์ เพื่อขจัดผลอันเนื่องมาจากไลโปติดที่มีอยู่ในสิ่งส่งตรวจนั้น ดังนั้นอาจจะต้องใช้อีกความยาวคลื่นแสงของเครื่องโฟโตมิเตอร์ที่ใช้ในการวัดเพื่อปรับชดเชยค่าที่ผิดพลาดที่เกิดจากความขุ่นของสิ่งส่งตรวจ อีกทางเลือกหนึ่งคือ ใช้สิ่งส่งตรวจนั้นเองเป็น Blank Sample คือไม่ต้องใส่สารทำปฏิกิริยาใดๆ ในนั้น เพื่อเป็นตัวตั้งค่าเฉพาะของสิ่งส่งตรวจนั้นเอง และในสิ่งส่งตรวจแต่ละราย ควรมีการจัดทำเอกสารและรายงานระดับ และชนิดของความขุ่นของสิ่งส่งตรวจนั้น แล้วแบ่งเก็บสิ่งส่งตรวจนั้นก่อนที่จะดำเนินการจัดการใดๆ มาเก็บรักษาไว้ (Aliquot) เพื่อตรวจสอบในภายหลัง

แต่ละห้องปฏิบัติการควรจัดทำเอกสารคู่มือประกันคุณภาพเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการในการจัดการกับสิ่งส่งตรวจที่ขุ่นเนื่องจากไลโปติด นอกจากนี้ในคู่มือเอกสารของชุดตรวจวิเคราะห์ควรมีการระบุด้วยว่ามีการทดสอบแล้วในกรณีที่เกิดคลาดเคลื่อนเนื่องมาจากสิ่งส่งตรวจที่ขุ่น พร้อมกับข้อมูลจากการทดสอบและวิธีการแก้ไข

หนังสืออ้างอิง

1. W. G. Guder, S. Narayanan, H. Wisser, B. Zawta. Samples: From the Patient to the Laboratory. The impact of preanalytical variables on the quality of laboratory results. GIT VERLAG, 1996:72-73

ข้อควรทราบเกี่ยวกับการเจาะเลือด

1. การเจาะเลือดใส่หลอดที่มีสารกันเลือดแข็งของเลือดทุกชนิด เมื่อใส่แล้วต้อง mix แบบกลับหลอดไปมา (inversion) 5 – 10 ครั้งทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้เลือดแข็งตัว (ห้ามเขย่าหลอด)

กรณีที่มีการใส่เลือดผิดหลอด ห้ามนำเลือดจากหลอดที่มีสารกันการแข็งตัวของเลือดไปใส่ในหลอด Clotted Blood และห้ามนำเลือดจากหลอดที่มีสารกันเลือดแข็งชนิดหนึ่ง ไปใส่ในสารกันเลือดแข็งอีกชนิดหนึ่งเพราะจะทำให้ค่าที่ตรวจได้ผิดพลาด
2. หลีกเลี่ยงปัจจัยที่ทำให้เม็ดเลือดแดงแตก (Hemolysis) ได้แก่ การใช้เข็มเบอร์เล็กในการเจาะแล้วใช้ Syringe ดูดเลือด ด้วย Pressure ที่แรงและเร็วเกินไป การทำให้บริเวณที่เจาะฟกช้ำ
3. หลีกเลี่ยงการเจาะเลือดจากเส้นเลือดที่มีการให้น้ำเกลือ, ยาหรือสารน้ำต่างๆ
4. งดอาหารและเครื่องดื่มก่อนการตรวจบางประเภท เนื่องจากอาหารที่รับประทานจะมีผลต่อการตรวจวิเคราะห์บางชนิด ได้แก่ การตรวจน้ำตาล ไขมัน Folate
5. การตรวจบางชนิดต้องระบุเวลาเจาะเลือดด้วย เนื่องจากสารบางชนิดจะไม่คงที่ตลอดวันเช่น Cortisol
6. การตรวจบางชนิดจะขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและอาการของผู้ป่วย ดังนั้นช่วงเวลาเจาะจะมีความสำคัญ ต่อการแปลผลเช่น Cardiac enzyme, Troponin I
7. การตรวจ Therapeutic Drug Monitoring ควรเจาะในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น Theophylline, Digoxin, Phenytoin เป็นต้น
8. การตรวจเกี่ยวกับการติดเชื้อ และภูมิคุ้มกัน ต้องขึ้นกับช่วงเวลาสัมผัสเชื้อระยะฟักตัวของ เชื้อและระยะเวลาที่ร่างกายสามารถสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อนั้นๆ ดังนั้นช่วงเวลาที่จะเจาะจะมีความสำคัญ ต่อการแปลผลการตรวจ เช่น Rubella IgG, IgM, Anti HIV, HBV, HAV ฯ
9. การตรวจทางด้าน Serology สำหรับวินิจฉัยการติดเชื้อไวรัส และแบคทีเรียบางอย่างจำเป็นต้อง มีการเจาะเลือดผู้ป่วย ด้วย 2 ครั้งเพื่อการแปลผลที่ถูกต้อง เช่น Widal titer, Mycoplasma titer, Virus study ต่าง ๆ
10. การวิเคราะห์ Blood gas, Ammonia, pH, ของ เลือดต้องแช่น้ำแข็ง ตลอดเวลา ACP, lactic acid, pyruvic acid, และ Hormone บาง ชนิด เช่น gastrin, resin, para-thyroid hormone ต้องแช่น้ำแข็ง bilirubin, vitamin A, B, carotene, folate ไว้ต่อแสงจึง ต้องเก็บเลือดให้พ้นแสง

Aliquot Tube

1. ลักษณะโดยทั่วไปของหลอด Aliquot

Aliquot tube มีฝาจุกแบบเกลียว เป็นหลอดที่ทำด้วยวัสดุ Polypropylene ซึ่งมีคุณสมบัติเหนียว ทนทานไม่แตก มีขนาด 13 x 75 ml จึงสะดวกและปลอดภัยต่อการที่จะนำหลอดมาเรียงต่อเป็นแถวเข้าสู่เครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติ และการเปิด ปิดฝาหลอด ในระหว่างปฏิบัติงาน ลักษณะหลอดเป็นหลอดสีขาวโปร่งแสง ที่ไม่มีสารใดๆในหลอดและ เป็นหลอดที่ไม่ได้ปราศจากเชื้อ หลอดและ ฝาบรรจุแยกจากกัน

2. วัตถุประสงค์ในการใช้งานหลากหลายเช่น

- เป็นหลอดถ่ายเท เพื่อเก็บรักษาส่งตรวจทุกชนิด
- เป็นหลอดสำหรับแยกส่วนประกอบของสิ่งส่งตรวจ
- เป็นหลอดแบ่งสิ่งส่งตรวจเป็นหลายๆ หลอด
- เป็นหลอดสำหรับ Calibration ที่ใช้กับเครื่องตรวจวิเคราะห์
- เป็นหลอดสำหรับเก็บรักษาส่งตรวจเพื่อแช่แข็ง (อุณหภูมิต่ำสุดถึง ลบ 70 °C)
- เป็นหลอดสำหรับใช้ขนส่งสิ่งส่งตรวจทางอากาศ ตามมาตรฐานของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA)
- เป็นหลอดสำหรับสิ่งส่งตรวจเมื่อต้องการปั่นเหวี่ยง ที่แรง G สูงถึง 8000 G
- เป็นหลอดสำหรับใช้ในเครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติได้เกือบทุกรุ่นทุกยี่ห้อ

Aliquot Tube

3. คุณสมบัติของ หลอด Aliquot

1. เป็นหลอดขนาดมาตรฐานที่ใช้กันทั่วไปในห้องปฏิบัติการ (13 x 75) จึงไม่จำเป็นต้องมี Rack สำหรับใส่โดยเฉพาะแต่อย่างใด
2. ทำจาก polypropylene ซึ่งเป็นวัสดุที่เฉื่อยไม่ทำปฏิกิริยาใด ๆ กับสิ่งส่งตรวจที่บรรจุอยู่ มีความเหนียวทนทานไม่แตก
3. เป็นฝาจุกเกลียวซึ่งปลอดภัยและง่ายต่อการเปิด ปิด โดยไม่ต้องออกแรงดึงฝาจุก
4. ใช้ได้กับเครื่องวิเคราะห์อัตโนมัติส่วนใหญ่โดยทั่วไป
5. สีของฝาจุกปิดมีลักษณะเฉพาะตัว(มีลักษณะโปร่งแสง) และง่ายต่อการจดจำ ไม่ปนกับหลอดอื่นๆ
6. คุณสมบัติได้ตามมาตรฐานของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA)ซึ่งสามารถทนแรงดันที่มีความแตกต่างได้ 0.95 bar
7. ทั้งหลอดและฝาจุกเกลียว สามารถนำไปปั่นเหวี่ยงที่แรงปั่นสูงถึง 8,000 xG ได้
8. ทั้งหลอดและฝาจุกเกลียว สามารถนำไปแช่แข็งที่อุณหภูมิต่ำสุดถึง -70 °C
9. ทั้งหลอดและฝาจุกเกลียว สามารถนำไปนึ่งฆ่าเชื้อได้ที่อุณหภูมิสูงถึง 121 °C

เคล็ดลับคู่บ้าน

1. ถ้าต้องการอบผ้า 2-3 ชิ้นให้แห้งเร็วขึ้นทำได้โดยหาผ้าขนหนูสะอาด ๆ ใส่ลงไปในเครื่อง ด้วยเพราะผ้าขนหนูจะไปช่วยดูดซับความชื้นทำให้ผ้าแห้งเร็วขึ้นอีก
2. วิธีป้องกันหมาแมวตัวโปรดมากัดแทะเฟอร์นิเจอร์ในบ้าน คือ ใช้น้ำมันยูคาลิปตัส หรือน้ำมันที่มีกลิ่นฉุนที่เฟอร์นิเจอร์ กลิ่นฉุนนั้นจะทำให้มันไม่กล้าเข้ามากัดแทะอีก
3. วิธีขจัดรอยเปื้อนต่างด้านบนเครื่องใช้ที่เป็นหนัง คือ หยคน้ำมันสลัดสัก 2-3 หยด ในน้ำสบู่แล้วใช้แปรงจุ่มน้ำที่ผสมไว้มาถู จากนั้นจึงซักในน้ำสบู่อีกครั้ง แล้วล้างด้วยน้ำเย็น ต่อด้วยการเช็ดให้แห้งผึ่งลมไว้
4. วิธีขจัดกลิ่นเหม็นของท่อระบายน้ำล้างจาน ให้หอมสดชื่นได้ คือ เทเบคกิ้งโซดา 1 ถ้วย ลงไปในท่อระบายน้ำทิ้งไว้ 5 นาที เทน้ำส้มสายชูตามลงไปอีก 1 ถ้วย จะขจัดกลิ่นเหม็นได้ดีจริง ๆ
5. วิธีการทาสีกำแพงให้ติดอยู่ได้ทนทาน คือ ก่อนที่จะทาสีกำแพงให้ล้างกำแพงให้สะอาดด้วยน้ำมันสน เพื่อขจัดคราบสกปรกและสีที่ทาจะติดทนทานไม่ร่อนออกง่าย
6. วิธีการไล่หนูแบบง่ายๆ และประหยัดเงินคือ นำไม้ยี่โถไปตากแดดให้แห้ง แล้วนำไปบดเป็นผง เสร็จแล้วนำไปโรยตามซอกที่หนูชอบอยู่ เพียงเท่านี้หนูก็พากันขนย้ายครอบครัวหนีออกไปจากบ้านของคุณไปเลย
7. การขจัดมดในครัวเรือนขึ้นสนิม คือ นำมิดนั้นมาถูกับมะนาวหรือหัวหอมก็ได้ แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดเช็ดให้แห้ง รับรองได้ว่ามดทำครัวของคุณจะปราศจากสนิมมาขึ้นอีกเลย
8. วิธีการทำความสะอาดผ้าปูที่นอนให้สะอาดจริงๆ ควรซักด้วยมือ ก่อนซักควรปิดฝุ่นให้สะอาดก่อน หลังจากนั้นเทน้ำยาซักผ้าลงบริเวณที่เปื้อน แล้วจุ่มลงในน้ำยาซักผ้า ที่ผสมน้ำอุ่นแล้วอย่าบิด ควรคลี่ตากเพราะในเวลาแห้งเราจะได้ผ้าปูที่เรียบไม่ยับยู่ยี่
9. วิธีทำความสะอาดคราบน้ำมันบนพื้นปูนซีเมนต์ให้สะอาดเอี่ยม คือ หาจี๊ไธที่อยู่ในเตาถ่านมาโรยไว้บนคราบน้ำมันที่เปื้อนพื้นปูนซีเมนต์ให้ทั่ว ทิ้งไว้สักครู่แล้วล้างออกด้วยน้ำให้สะอาด จี๊ไธก็จะดูดคราบน้ำมันออกไปจนหมดเกลี้ยง
10. วิธีทำความสะอาดฝุ่นผงออกจากหมอนอิง ใช้เครื่องอบผ้าก็ได้ โดยตั้งไว้ที่ อุณหภูมิต่ำๆ แล้วใส่ผ้าขนหนูชุบน้ำบิดพอหมาดลงไปด้วย